

Modum menighetsblad

NR. 5 · 1996 65. ÅRGANG

En tyv sniker seg fram og stjeler pengene de andre har gitt. Fra Heggen Minigospels dramatisering av det 7. bud.

Foto: Eva Kylland Hauge

Du skal ikke stjele!

I dette nr. ser vi på det 7. bud, særlig i forhold til verden omkring oss (forskjellen på rike og fattige land) og i forhold til framtida (miljøvern og ressursbruk). Men vi har også vurdert situasjonen i Modum.

Møt:

> Håvard Altern og Leif Gunnar Engedal	s. 4-7	> Heggen Minigospel i Vikersund	s. 9 og 13
> Miljøvernleder Morten Eken i Modum kommune	s. 8-9	> Vår midtsidegjest, Gunbjørg Sandberg	s. 10-12
		> Anders Solberg på Modum Lensmannskontor	s. 14

Modum prestegjeld

KONTOR

Kirkekontor for Modum/prestekontor for Heggen og Snarum sokn
Rådhuset, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 79 00 (sentralbord).
Betjent som regel man-fre 9-11.30
Direkte linje når sentralbordet er stengt
32 78 77 67. Fax 32 78 89 58

Heggen kirkegårds kontor
Heggen, 3370 Vikersund
Man-fre 7-7.30 tlf. 32 78 76 89
Man-fre 7.30-15 mob.tlf. 90 50 68 72
Fax 32 78 76 31

Kontor for prestegjeldets kateket, diakon og organist I
Betjent som regel tirs-tors 9-11.30
Åmot kirke, 3340 Åmot
Tlf. 32 78 53 80 - fax 32 78 40 24

Prestekontor for Nykirke sokn
Doktorveien, 3340 Åmot
Tlf 32 78 46 93 - fax 32 78 40 24

Åmot kirke v/daglig leder
Betjent tirs-tors 10-15
3340 Åmot
Tlf. 32 78 40 02 - fax 32 78 40 24

Prestekontor for Snarum sokn
Snarum, 3370 Vikersund
Tlf. og fax 32 78 26 06
Mob. tlf. 92 46 75 73

STILLINGER

Sokneprest Jon Mamen
Heggen, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 70 17

Person søker 96 50 71 40
Kapellan Kjell Roger Isene
Doktorveien, 3340 Åmot
Tlf 32 78 46 93

Kallskap, Steinar Sund
Snarum, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 26 06

Mobil tlf 94 32 65 35
Kateket Arild Løvik
Lerkeveien, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 75 55

Soknediakon Britt Dahl
Stadionveien, 3340 Åmot
Tlf 32 78 41 64

Organist Knut Johnsen (Heggen og Nykirke)
Ø.Lovisenbergvei, 3340 Åmot
Tlf 32 78 45 86

Organist Anne Hæhre (Snarum og Rud)
Kleiva, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 71 33

Organist (deltid)
Ann Helen Eilertsen
Kvartsvæien, 3340 Åmot
Tlf 32 78 46 78

Kirketjener Olav Hetland
Syrinveien, 3360 Geithus
Tlf 32 78 05 16

Kirkeverge Tone Hiorth
Kirkegårdskontoret, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 79 00 - fax 32 78 74 76
Bestyrer Åmot kirke Trine Lise Ruud
Ø. Skalstadv. 20, 3340 Åmot
Tlf. 32 78 47 27

MENIGHETS RÅD

Heggen menighetsråd
formann Jon A. Grøterud
Ruud, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 24 00

Nykirke menighetsråd
formann Guri Jensen
Bingsveien, 3340 Åmot
Tlf 32 78 50 91

Snarum menighetsråd
formann Ingebjørg Hovde
Såstad, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 26 48

Redaksjonelt...

Stjele eller dele?

I menighetsbladets løpende gjennomgang av de 10 bud har vi nå kommet til det 7. Som (hvis dere ikke husker barnelærdommen) handler om at vi ikke skal stjele. Det er et bud som er gitt oss som vern om det vi trenger for å leve. I vår gjennomgang har vi funnet det naturlig å se budet først og fremst i en større sammenheng.

For det første i en rettferdighets-sammenheng. Vi i vår del av verden har gjort oss avhengig av å utbytte den fattige verden for å øke vår velstand. For det er det vi gjør. Gro H. B. snakker om en «bærekraftig utvikling», men hun har styrt Norge i en økonomisk vekst som med samme rate framover vil fordoble vårt forbruk på 15 år! Og det kan vi greie så lenge vi holder u-landa nede i fattigdoms-skrustikken, så lenge vi «stjeler» deres råvarer og produkter med umoralske priser.

For det andre i en økologi-sammenheng. Vi stjeler fra våre barn og barnebarn, ved overbruk av ikke-fornybare ressurser og ved forurensning.

Den store innsamlingsaksjonen her om dagen viser at det både er krisetegn og håpsteget i dette bildet. Det er tydelig at miljøvern ikke er så mye «in» som det var for noen år siden. Det var lettere å engasjere for Frelsesarmeen i fjor enn for miljøvern i år. Kanskje ikke så rart, -miljøvern vil jo nødvendigvis måtte være noe mer kontroversielt. Det krever noe mer av hver enkelt av oss.

Men her begynner vi også å se flere håpsteget. I familiene opplever vi en økende forbruksbevissthet og praktisering av kildesortering og kompostering osv. 70.000 mennesker har nå sluttet seg til Miljøheimevernet. Også den yngre garde synes å være mer bevisst. De har skjont mye, småungene på Minigospelen på Vikersund, når de sier i dette nummeret at det motsatte av å stjele er å dele!

Søndagsåpent?

Det er godt å se den sterke mobilisering av alle kategorier godfolk mot planen om alminnelig søndagsåpent i butikkene.

Denne mobiliseringen får vår ubetingede støtte. Ikke så mye for Guds og kirkens skyld som for menneskenes egen skyld. Vi trenger ihvertfall en dag i uka som ikke er styrt av profittbehov og markedskrefter, en dag som ikke er stressa av vårt forkvaklede forhold til tid, en dag som ikke er tilpasset folkesykdommen umiddelbar tilfredsstillelse, - en dag som er annerledes. Nei, hold butikkene stengt.

Vi for vår del vil imidlertid gjerne tillate oss å framheve søndagsåpne kirker som et godt alternativ!

Månedens kunstner

Nå i oktober henger det en hel liten utstilling på kirketorget i Åmot kirke. Det er den kjente tegneren Viviva Zahl Olsen som fredag 27. sept. innledet en ny tradisjon i Åmot kirke med en fast månedens kunstner på kirketorget. Anne K. Ø. Johnsen fra Utsmykningskomiteen, som er ansvarlig for diss oppleggene, kan fortelle om stor interesse for bildene. De blir hengende ut måneden.

Fredag 1. nov. kl. 18.30 presenteres novembers kunstner, skulptør Bjørn Hanssen. Hans utstilling vil da kunne ses på kirketorget i november.

Og så fredag 29. nov. kl. 18.30 får vi møte kunstneren bak utsmykningen i Åmot kirke, Tor Lindrupsen. Han vil være månedens kunstner i desember.

MODUM MENIGHETSBLAD

Redaktør Berger Hareide
Orrelia, 3340 Åmot
Tlf 32 78 41 47

Redaksjonskomitee:
John S. Andersen, Jenny N. Müller,
Mari Wærsted Axelsen, Ragnhild Idsø,
Anne Britt Molund Schartau.
Illustrasjoner og vignetter:
Valborg Sirnes og Sigrun Sørensen
Kasserer Sverre Asbjørnsen
Strandgata, 3340 Åmot
Postgirom: 0803 5 47 85 40
Bankgirom: 2270.03.00874

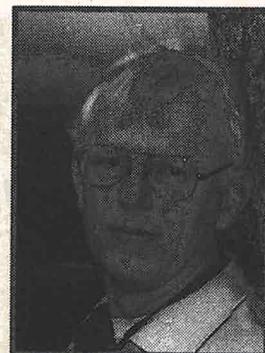
Bladet trykkes i Caspersens Trykkeri AS

Opplag 5 400

Ord til ettertanke:

Jon Mamen
Sogneprest
Heggen

Du skal ikke stjele

Før vi begynner på skolen lærer vi at det er galt å stjele. Budene brukes til å lage gode leveregeler oss mennesker i mellom. Det syvende bud er en grense for hver og en av oss mot å ta noe som ikke er vårt.

Historier som fortelles om sogneprest Paulsen, kan brukes til å vise oss andre sider ved budet. Eystein Paulsen var prest i Modum mer enn 20 år, ble forvist fra bygda under krigen, men kom tilbake og bodde her til han døde som pensjonist i 1971. Ikke minst blir han husket for sitt forhold til de reisende, eller landstrykere som folk sa. De hadde en venn i Paulsen. Han hadde et rom i prestegården der de kunne ta inn. Han gav bort klær til dem som frøs og kunne gi bort skoene sine til en som trengte dem.

Mange syntes Paulsen var dum. De mente han ble utnyttet. Noen lo av ham fordi han var godtroende og ikke tok vare på verdiene sine, men Paulsen hadde det som telte mer. Kanskje ble han fralurt en og annen gjenstand av freidige gjester, selv om det sies at det ikke hendte ofte. Paulsen var nok ikke interessert i

om folk stjal fra ham. Han mistet ikke noe av det han trengte for å være til. Han hadde sitt arbeid, sin lønn og sin bolig, og var ikke opp-tatt av å forsvare eiendomsretten.

Det sjuende bud kan oppfattes eksistensielt. Hvis noen tar fra mennesker det de trenger for å leve, selve livsgrunnlaget, så brytes budet. I Bibelen blir budet utdypet på følgende vis:

Er det en mann som lider nød, skal du ikke legge deg til å sove i den kappen han har pantsatt. La ham få pantet tilbake ved solnedgang, så han kan ligge i kappen sin. Da vil han velsigne deg, og du vil stå rettferdig for Herren din Gud. (5. Mos. 24,12-13)

Vi kan rette formaningen i budet: "Du skal ikke stjele", mot oss selv, men ikke mot dem som lider nød. Sogneprest Paulsen visste dette og vi kan lære noe om holdninger til materielle verdier av ham.

Jon Mamen

To Modum-menn om det 7. bud:

- Luther ville nok ha frådet i dag over de gyldne fallskjermer i næringslivet

- Jeg er nok mer opptatt av de «diffuse» tyverier, f.eks. at vi stjeler fra de framtidige generasjoner, sier Håvard Altern.

- Budet er satt til å verne om det folk trenger for å leve. Ingen har rett til å ta det, sier Leif Gunnar Engedal.

Nummerets tema er det 7. bud, og undertegnede har altså fått sammen to av Modums mest markante menings-menn, begge tidligere midtside-gutter i menighetsbladet, til en samtale:

Leif Gunnar Engedal, leder på Sjesorginstituttet på Modum Bad, hovedfag i kristendom og pedagogikk, en av landets fram-tredende religionspsykologer. Sosial-etiker og politisk bevisst. I Modum kanskje mest kjent som en uredd leder av foreldreaksjonen mot reduksjon i timetallet i skolen for litt siden.

Håvard Altern, i Modums kjen-

dis-sjikt som økologisk bonde, politiker, aktivist, journalist og trygdesjef. Og redaktør av Bygdeposten, - en post han nylig forlot etter få måneder fordi det innebar et utillatelig stress, ufor- enlig med det liv han ønsker å leve. Han har fått mange respekt- fulle reaksjoner for den avgjørel- sen, forteller han.

Vi har tygd på det 7. bud, og er enige om at det har ganske vid- trekkende konsekvenser, - langt ut over en tradisjonelt snever pri- vatkapitalistisk definisjon.

Paven var den største tyven

- Synes dere budene - og da særlig det 7. - har noe å si oss i dag?

- Jeg er ikke enig med Moses i alle 10 budene, sier human-etikeren Håvard. Men det 7. tiltaler meg. Og da ikke med fokus på den pri- vate eiendomsrett. Jeg er nok mer opptatt av de diffuse «tyverier»

Det 7. bud

Du skal ikke stjele.
(2. Mos. 20,15)

Luthers forklaring:

«Vi skal frykte og elske Gud, så vi ikke tar penger eller gods fra vår neste eller narrer noe fra ham, men hjelper ham til å berge sin eiendom og bedre sine kår.»

som at vi sender opp KFK-gasser og stjeler noe fra de framtidige generasjoner.

- Hvis vi går inn i bakgrunnen, så sier budet to ting, sier teologen Leif Gunnar. Det sier noe til det gamle stammefolket for flere tusen år siden. Men gjennom Jesus og Det nye testamentet er budene blitt gyldige i den nye sammenheng. Det 7. bud gjelder både på det individuelle plan og det samfunnsmessige. Luther så også dette, han var f.eks. var opp- tatt av at paven var den største tyven, fordi han opprettholdt økonomiske og sosiale strukturer som utbyttet folk. Budet skal ver- ne om det en trenger for å leve. Ingen har rett til å ta det.

- Men da leverer du en ganske krass kritikk av dagens vestlige verden: Vi stjeler fra den fattige verden for å sikre vår velstand. Og vi stjeler natur- ressursene fra våre barn og barne- barn.

Umoralsk statsbudsjett

- Forbruksøkningen i våre utvik- lede land er nok det mest truende i dag, sier Håvard, med de conse- kvenser vi ser når det gjelder for- bruk av ressurser, spredning av forurensning og oppvarming av atmosfæren.

- Hva blir viktig som en god

Håvard Altern (t.v.) og Gunnar Engedal

Foto: T. Hummelvoll

visjon i alt dette?

- Vi må som fellesskap oppføre oss slik at livet i biosfæren opprettholdes, sier Leif Gunnar.

Ganske enkelt. Bare å si det, gjør at vi skjønner at dagens kurs ikke går. Vi trenger radikale endringer. I så måte er det et ganske provoserende og umoralsk statsbudsjett vi nylig har fått. Og det fra en statsminister som liksom var verdens miljøvernminister for noen år siden.

- Miljøvernbudsjettet er halvert, sier Håvard. Andre land gjør mye mer enn oss på viktige områder.

- Men hvis vi skal kjempe en politisk kamp for rettferdighet, er det viktig også med den individuelle moralsk integritet, mener Leif Gunnar. Vi ser hvordan ting går galt uten personlig moral.

- Jeg synes nok dette i høy grad har å gjøre med lederskapet i vårt samfunn, sier Håvard. De sitter og bevilger hverandre kjempelønner og går foran i overforbruk. Her har også AP spilt en altfor framtrekkende rolle med f.eks. lederlønninger i staten. Nei, jeg tror nok at Luther ville ha frådet i dag over de gyldne fallskjermer.

Revolusjon i tenkemåter

- Men vi tutes jo ørene fulle av at lykken i livet er å vinne i Lotto, og dagens ideal er folk som Gjelsten?

- Reklamen og underholdningsindustrien har et sterkt grep om oss, medgir Leif Gunnar. Vi kjøper mer enn noensinne, men livskvaliteten forringes, de sosiale nettverk brytes ned, og ensomheten eter seg inn over alt.

- Er det overhodet mulig å tenke seg en utvikling uten økonomisk vekst?

- Ja, vi bare må det, hevder Håvard. Men det må bli noe annet enn vanlig stagnasjon, for det vil gå ut over de svake. Vi trenger en revolusjon i tenkemåten vår.

- Undersøkelser viser at det er et klart flertall som ønsker en annen

prioritering enn i dag, forteller Leif Gunnar. Men det er ikke lett. Vi trenger sterke styringsmekanismer for å snu skuta, og samtidig er det viktig å opprettholde demokratiet.

- Det vil komme kriser, tror Håvard. Hvis de kan kobles med karismatiske ledere av det rette slaget, bør det kunne skje noe. Vi får bare håpe at krisene ikke gir for uopprettelige konsekvenser. Nå er Tsjernobyl i ferd med å bli glemt. Men vi hadde besøk fra Hviterussland nylig, og de kunne fortelle at 1/3 av deres lands areale er blitt ubeboelig på grunn av den atom-ulykken.

- Krisene er her allerede, mange steder på kloden, konstaterer Leif Gunnar. Problemene utmatt oss. Men alt som kan få oss til å se ut over våre snevre murer er av det gode. For meg var 1/2 år i Afrika et avgjørende bidrag til min oppvåkning.

Verden er ikke et annet sted

- Så dere er ikke oppgitte pessimister ennå?

- Det kan vi ikke være, mener Håvard. Og det er stadige lyspunkter rundt omkring. Når folk virkelig kjenner det på kroppen, vil sikkert mye mer skje. Se bare på Los Angeles, der folk begynte å bli bekymra for helsen på grunn av den giftige tåka der som hadde sin årsak i bilbruk. Der satte de i gang strenge vedtak om utslipp fra biler, noe som har fått

Foto: T. Hummelvoll

hele verdens bilindustri til å tenke annerledes.

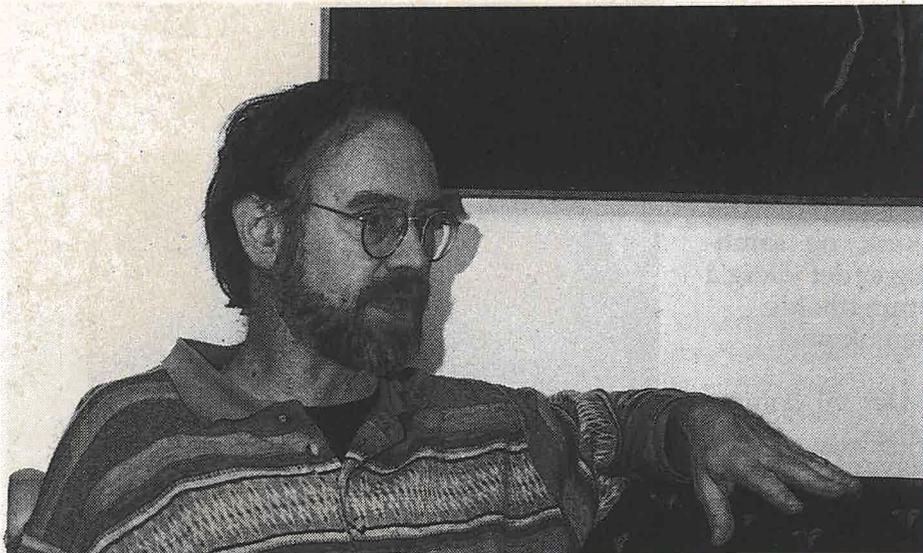
- I naturvernet snakker vi om 1/3-regelen: skal det skje skikkelige endringer, så må 1/3 komme gjennom lover og påbud, 1/3 gjennom markedet, og 1/3 ved endringer hjemme hos oss. Hva tenker dere om den fordelingen?

- Poenget er vel ikke brøken, men samvirket, tror Leif Gunnar. Det er viktig å se sammenhengene, slik at vi ikke blir oppgitt over at det ikke nytter med det lille jeg gjør.

- Ja, hva kan vi gjøre, da?

- Alt, sier Leif Gunnar. Snakke med folk, debattere, skrive i avisa. Og gjøre noe praktisk. I det hele se sammenhengen mellom den lille verden og den store verden. Verden er ikke et annet sted. Vi

Forts. s. 6

hører sammen.

- Vi kan gjøre de små og enkle ting hjemme, sier Håvard. Delta på solidaritetsprosjekter, betale for fjernadopsjon. Når vi begynner med oss sjøl, får vi også større autoritet til å stille krav.

Sterke håpstegn

- *Hva gjør du selv hjemme, Håvard?*

- Min nisje er å prøve å få til et økologisk jordbruk. Visjonen er at produksjonen på gården en gang skal bli i balanse med de ressursene den har, og kunne fortsette så lenge sola skaper fotosyntese her på jorda.

- For meg er det en god ting og en god inspirasjon at du gjør dette, sier Leif Gunnar. Slik er det med disse tinga. Vi gjør det ikke bare for oss selv, vi planter et håpstegn. Vi kan inspirere hverandre med slike håpstegn. Vi er ikke aleine. Og jeg ser stadig flere slike håpstegn omkring meg i dag.

- Jeg har et godt minne fra Nicaragua i 1988, forteller Håvard. Jeg var der borte i forbindelse med et solidaritetsprosjekt (Bønder hjelper bønder), og traff tilfeldig en dag langt ute på landet en amerikaner i en gammel pick-up. Han reparerte vindmøller. I Nicaragua er de helt avhengig av dem, bl.a. til å pumpe vann. Han hadde brutt opp fra en trygg mekaniker-jobb i Texas, fått to

kompiser til å sponse seg, og holdt det gående på den måten. Det var et sterkt håpstegn!

- *Flere ideer på hjemmefronten?*

- Noe av det som er vanskeligst å endre, er kanskje all kjøringa vår, innrømmer Leif Gunnar. I så måte er idrettsbevegelsen en stor forurensner! Her må vi kjøre i øst og vest over store områder for at våre 7-åringer skal spille serie. Og foreldrene bøyer seg i ærbødighet for en hellig størrelse som heter Kretsen, som bestemmer det hele.

Få med ungene!

- Det der er tullete, synes Håvard. Hvorfor kunne man ikke hatt en egen serie i Modum, og spart masse kjøring? Men det er ikke lett å endre ting. Jeg hadde selv et forslag for noen år siden på et buss-opplegg som skulle kjøre kontinuerlig i en 8-tall gjennom tettstedene i Modum. Det ville ha gått økonomisk. Med NSB ville ikke diskutere saken en gang. Her er det mye vanetenkning.

- Har dere hørt om Vik kommune som lager brenselbriketter av sitt papiravfall, forteller Leif Gunnar. Det varmer opp skoler og gamle hjem. Sånne jordnære revolusjoner trenger vi!

- Tida er overmoden for å komme i gang med noe nytt, sier Håvard. Få med ungene. Lag familieråd, og begynn å stille spørsmålet: hva

kan vi greie oss foruten?

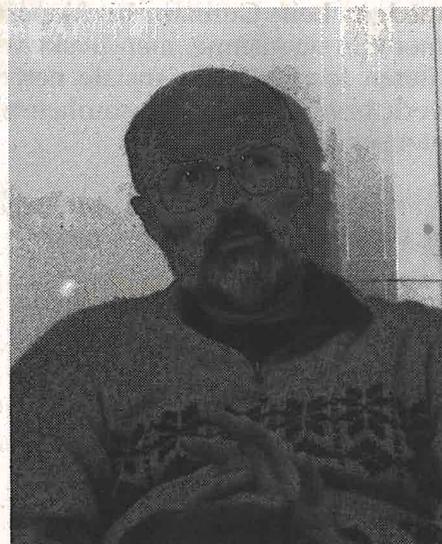
- *Nytter det å få med ungene?*

- Ja, og det er viktig for dem at noe skjer i fellesskapet, er Leif Gunnars erfaring. Vi skal ikke beholde alt i familiehusholdningen, men gi til de som mangler mat og klær. Og da bør vi synliggjøre det og snakke om det, og ikke bare la det gå over autogiro.

Heller mer tid til mennesker

-Mitt uoppnåelige ideal er Diogenes som levde i ei tønne, smiler Håvard. Jeg lever altfor fett, og drømmer om å klare meg med mindre. Men det er vanskelig å forandre vaner. Som moderne forbruker går 90 % av tida vår til ting: kjøpe ting, passe på ting, stelle med ting, reparere ting osv. Jeg vil heller ha mer tid til mennesker. Den store innsatsen ville vi nok gjøre hvis vi greide å gå ned i boligstørrelse, med færre gjenstander inni. Jeg tror jeg vil kunne bli et gladere menneske av det, og vil kunne gjøre mer hyggelige ting for andre.

-Vi skryter av å være frie, men er egentlig bastet og bundet av tinga våre, synes Leif Gunnar. Vi løser ikke midtlivskrisa med enda ei hytte. Måten vi lever på, forråder mange av våre verdier. Tidsnøden blir en grunnleggende lidelse. Tiden bør ikke få kjeppjage oss gjennom livet. Hvis vi ikke har tid til et annet menneske, så har vi ikke noe annet å gi.

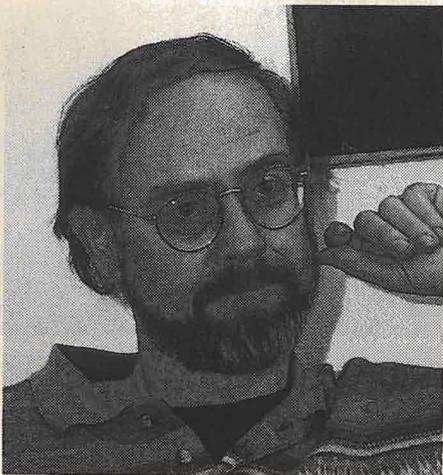
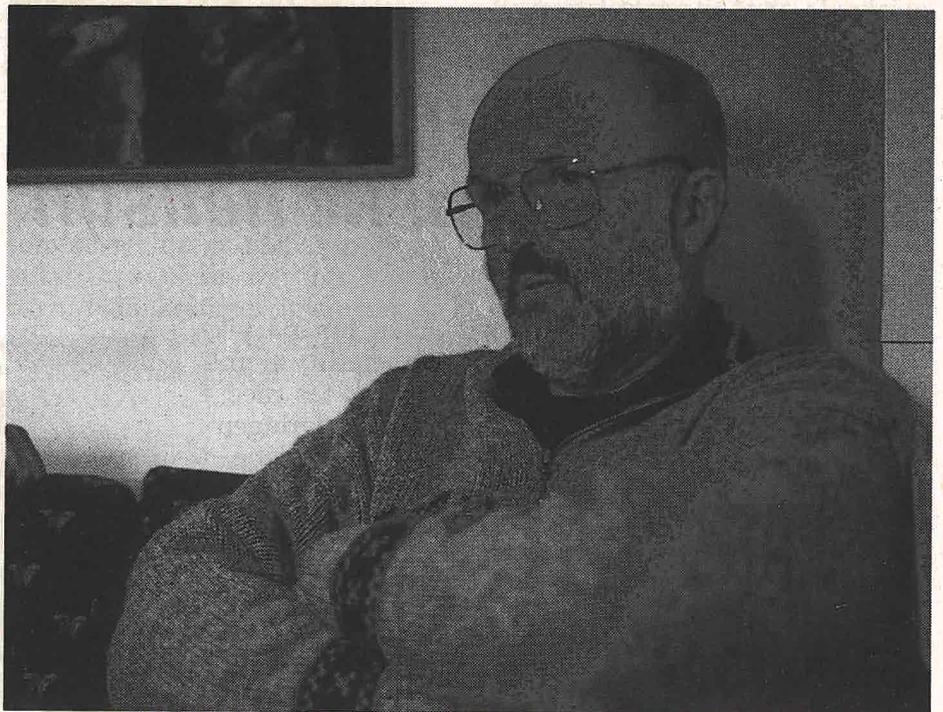

Mange samtaler

- Tid er vel også noe som berøres av det 7.bud? Den kan også stjeles?

- Et grunnleggende tyveri er at jeg kan stjele liv fra barna mine fordi jeg ikke har tid til dem, sier Leif Gunnar. Barn trenger mye erfaring med tre kvaliteter i forhold til oss foreldre, - uttrykt i bilder kan vi kalle dem: 1) varm hud, 2) åpent blikk og 3) fortrolig samtale.

Vi har vandret ute blant høsttrærne og vi har kommet oss inn og sittet og snakket lenge nå. Den tilmalte tid (!) for samtalen er alt for fort over. Det har vært godt å dele

engasjement og verdier.

- Slike samtaler har jeg stadig oftere og over alt med venner og kjente, sier Håvard. Jeg tror vi er mange som ønsker en endret livsform, og det gir håp.

- På vegne av de kristne miljøene ønsker jeg det blir mange slike samtaler, sier Leif Gunnar. Kirkemøtet i høst skal ta det opp, og jeg håper det fører til noe nytt.

I det vi skal gå understreker

Håvard at det er viktig at jeg skriver at de ikke oppfatter seg som eksperter og forståelsepåere. De strever med dette som alle andre. Hvis Håvard skulle ha laget sine egne 10 bud, ville han hatt som det første: Begynn med deg sjæl!

Leif Gunnar lanserer imidlertid kjapt et annet forslag: Kast ikke stein hvis du ikke sitter i glasshus!

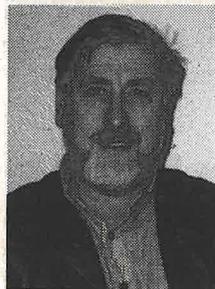
berger

- Hva gjør du for å bli mer miljøbevisst?

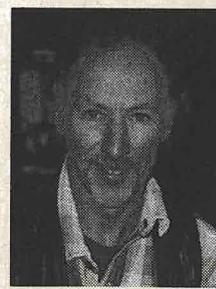
Turid Bye,
Vikersund.

Kjører ikke bilen på tomgang. Hjemme har jeg satt inn sparesusj og bruker rein grønnsåpe når jeg vasker. Skal jeg skrive, bruker jeg miljøvennlig kladdepapir.

Gunnar
Hellerud,
Vikersund.

Bruker bilen minst mulig. Før sykkelen min ble stjålet, brukte jeg den. Nå må jeg gå. Ellers leverer jeg inn brukte batterier, glass og samler papir for resirkulering.

Haktor Walvatne,
Geithus.

Når jeg er ute i skog og mark tar jeg alltid med meg søppelet mitt med hjem. Rydder ikke så sjelden opp etter andre. Det verste folk kan kaste fra seg ute i naturen, er glass. Slikt søppel kan forårsake branner, og mennesker og dyr kan bli skadet.

Modums miljøvernleder:

– Miljøhensyn må være like naturlig som økonomiske hensyn

– Kommunen har faktisk mye å lære av kraftutbyggerne når det gjelder miljøvern!

Morten Eken, miljøvernleder i Modum kommune teller ikke de tapte slag for miljøkampen, men har tro på at nye generasjoner med moinger vet mer om miljøspørsmål, og vil vektlegge miljøvern sterkere når de kommer til makta i kommunale organer – med tiden. Miljøvern er endring i folks vaner og tenkemåte og vil derfor ta tid.

Menighetsbladets utsendte tar fram sykkelen når han skal til avtalt samtale med Modum kommunes miljøvernrådsgiver, Morten Eken. Å anstige det kommunale høyhus forgårder i gammelt og lite miljøvennlig rustvrak i et sådant ærende vil ikke passe. Så setter jeg meg på sykkelen og sykler langs Vikersunds strandpromenade (pukkfyllinga mot Tyrifjorden) og ser snart Modums rådhus ("geitosten") der framme. Morten Ekenes kontor er i samme etasje som rådmann og ordfører. Det skal bli spennende å høre på Morten Eken. Jeg vil prøve å finne et svar på følgende spørsmål: Sitter han på fanget til de nevnte høye herrer, eller har de en noehlunde jevnbyrdig dialog med miljøvernrådsgiveren?

Miljøhensyn og økonomi

Siden Morten Eken er fra Åmot og dette skal i menighetsbladet drister jeg meg til å spørre innledningsvis om hva han syns om nye Åmot kirke som innslag i miljøet med sitt noe spesielle eksteriør. Jo, Morten Eken er fornøyd med resultatet og synes den er spennende.

Tidlig i samtalen kommer Morten

Eken inn på viktigheten av at miljøtiltak tas med i totalvurderingen av kostnadene i kommunale og private investeringer. Han forteller om kampen rundt byggingen av nye Vikersundbrua, som viste at mange i kommunal sammenheng ikke tenker miljøvern, men noen gjør det. Brua ble i sin tid prosjektert med kostnader til betong, armering og grunnavstøelse. Men hva med kostnadene til bevaring og evt. restaurering av gyteplassene i elva? Nå ble resultatet bra, men her viste den ulike vektleggingen på miljøhensyn seg tydelig blant både politikere og planleggere.

- Miljøhensyn må være like naturlig som økonomiske hensyn, mener Morten Eken og dette snakker han varmt om.

- Vi har like lite lov til å stjele gyteplassene til ørreten som vi har til å fjerne muligheten for våre barn til å fiske ørret i Tyrifjorden.

„Miljøgate“ og biltrafikk

Videre kommer vi inn på hva Modum kommune har gjort på miljøvernssida det siste året. Da viser han til miljøvernutvalgets årsmelding og peker spesielt på:

- Arbeidet som er igang med kildesortering

- Vikersundbrua som allerede er

Foto: Bygdeposten

nevnt, hvor man fikk gjennomslag etter noe kamp.

- Uttalelse om Vikersundgata. Her bruker jo planleggerne fagre ord som "miljøgate", uten at Morten Eken og miljøvernutvalget helt kan finne hvordan dette kan forsvares med enda mer biltrafikk enn idag med rundkjøring osv.

- De store kraftlinjene som går gjennom kommunen. Modum arbeider for at NVE skal sanere noen av disse og få all energiproduksjon over på et felles linjenett.

- Gravfossutbyggingen er et godt eksempel på at miljøvern også kan være lønnsomt. I dialog med en profesjonell byggeledelse i Drammen Kraft har man bl.a. ved å flytte den nye stasjonen lenger opp i elva, også tatt hensyn til fiskeinteressene. Resultatet av dette har også blitt bra for kraftinteressene.

tenkning rundt miljøvern, mener Morten Eken.

- Barskogvernet. Det meste av skogsbilveibygginga i Modum er lovlig og i ordnede former - men det forekommer brudd.

Man ønsker at skogeierne selv skal bli mer kritiske til skogsprøyting etterhvert.

Morten Eken stiller spørsmålstegn ved om all sprøyting er nødvendig selv om sprøytingen foregår i lovlige former.

- Vann og vassdrag. Modum kommune har gjort en stor innsats de siste 10 åra når det gjelder rensing av vann og vassdrag. Noe som har gitt gode resultater. Nå er det stort sett god badevannskvalitet over hele kommunen.

Fiskevanna tar Jeger- og Fiskeforeningene seg av. En del av de 450 sure eller døde vanna blir kalka. Videre driver Morten Eken og arbeider med en fisketiltaksplan etter oppdrag fra Hovedutvalg for landbruk, noe som trolig munnar ut i en felles fiskekortordning for hele kommunen.

Viktige bindeledd

Når vi så etterhvert kommer inn på framtida begynner Morten Eken å snakke om viktigheten av påvirkningen av barn og unge. Han har stor tro på den oppvoksende slekt i miljøkampen. De som styrer nå er mer opptatt av vekst, helt til de selv får barnebarn. Han kommer igjen inn på viktigheten av å ta miljøhensyn med i planleggingen av et prosjekt.

Også for oss er det jo viktig å ta miljøvern med i utformingen av våre hjem, og Morten Eken nevner raskt 3 viktige tiltak:

- Bruke mindre energi

- Beviste innkjøp. Ikke bare la pris styre våre innkjøp. Viktig å kjøpe ting som kan repareres. Ta bare en tur på Enger avfalls plass og se på alt engangsrasket som moingene har kjøpt.

- Ta imot informasjonen som kommer om kildesortering, og benytt de ordningene som finnes istedenfor å benytte nærmeste veikant eller bekkeskråning.

Forberedelsene til årets TV-aksjon er igang. Morten Eken forteller at arbeidet her i Modum går tungt. Mange har trukket seg i år. Tror at det er lettere å få folk til å stille opp for hjerte, lunge og kreft enn miljøprosjekter i andre land, dessverre.

Vi får håpe at moingene ikke avslører manglende miljøbevissthet den 20. oktober. Videre ønsker vi at Morten Eken skal bli mer fornøyd med oss etterhvert.

Når det gjelder spørsmålet om miljøvernlederens rolle som jeg hadde der jeg syklet til dette møtet, må vel konklusjonen bli at han verken sitter på fanget eller helt er i dialog med sine oppdragsgivere når det gjelder disse sakene, men ofte er i en noe ensom posisjon.

Du er i alle fall et viktig bindeledd, Morten Eken. Lykke til videre!

bjarne

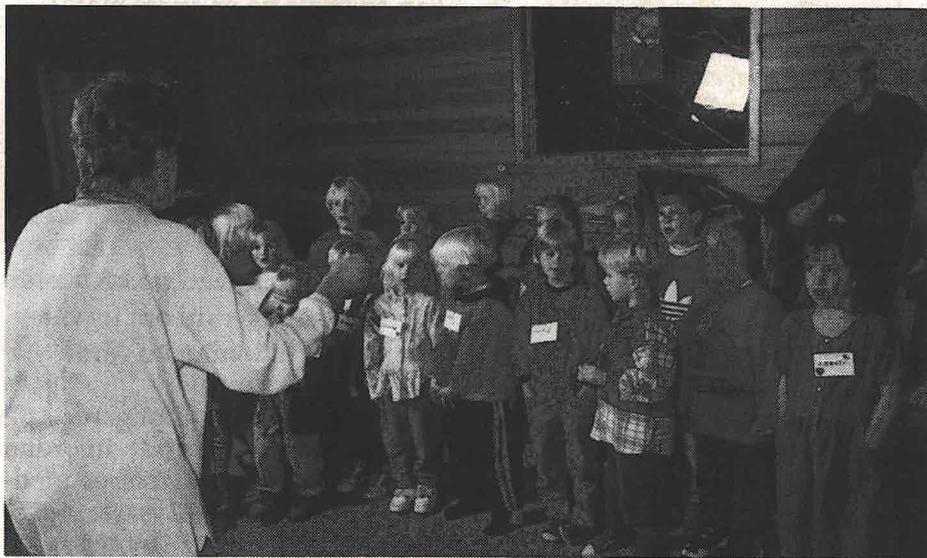
Det 7. bud hos Minigospelen:

- Ingen trenger egentlig å sulte om alle kunne dele

Menighetsbladet tok med seg det 7. bud og besøkte Heggen Minigospel. Stjeling og ærlighet virket det som om de hadde greie på.

- Hva er det motsatte av å stjele? Ivrige hender i været og gode forslag: Gi tilbake. Dele. Kjøpe. Få.

Mari Dahl som har danset litt med dem, opplevde følgende: Hun og Vegard glemte lommebøkene sine på toget da de gikk av i Hokksund. De ringte til Kongsberg stasjon der stasjonsmesteren skulle se etter når toget kom dit. Spenningen var stor - ville de se mer til pengene? Jo, stasjonsmesteren hadde funnet lommebøkene med alle pengene i behold.

Heggen Minigospel øver på menighetssenteret.

Foto: Eva Kylland Hauge

Forts. s. 13

En av de siste idealister:

-Jeg tror ikke på Gud, men jeg tror på Jesus. Han skulle jeg ha likt å treffe!

-Jeg blir virkelig bekymra når det skrives om forurensning av drikkevannet. Det er det viktigste vi har. Og det går utover våre etterkommere.

Vi er på besøk hos Gunbjørg Sandberg. Gunbjørg er vokst opp på Øst-Modum i en søskenflokk på 7. Foreldrene drev småbruk, og faren, Gudbrand Granum, var kommunist og aktiv kommunepolitiker. Gunbjørg bygget sammen med sin mann, Eilert, gartneri på hjemgården - og drev blomsterbutikk i Vikersund.

-Nå har jeg safta 150 flasker. Du vet - ikke drikker vi kaffe og ikke alkohol, så da er det godt med litt saft i tillegg til melk og te.

Naturen er for Gunbjørg en venn. Å verne om naturen er en selvfølge.

-Våre etterkommere skal få oppleve naturen slik som vi gjør.

«Det er godt å kunne dele. Man skal ikke samle i lader.»

Den fineste vårblomstring i Modum er i bakkene rundt huset deres. Der har de kasta gamle løk, som så har fått hvile seg og tatt til seg ny næring av råtnende gras og blader.

-Det er ikke sikkert jeg serverer dere te i disse koppene neste gang. Du vet, vi har så mye samla opp gjennom mange år. Vi har ikke bruk for alt. Jeg hjalp å fylle en container til Latin-Amerikas helsefond nå i august. Det er godt å kunne dele. Man skal ikke samle i lader, sier hun med ettertrykk.

-Du har også vært aktiv i kommunepolitikken i Modum.

-Ja, jeg ble valgt inn i kommunestyret under det berømte kvinnekuppet i 1967. Det var nesten litt ergerlig, for jeg fortrenget jo faren min, og han var en god politiker.

Vi snakker med Gunbjørg Sandberg om det 7. budet, temaet for dette nummeret.

Det motsatte av å stjele, det er å gi og å dele. Det er dette Gunbjørg praktiserer ved å hjelpe fattigere land og ved å tenke på naturvern og fordeling av verdens goder.

-Du har mange ganger formidlet en omtanke for naturen og hva vi gjør med den.

-Det er over 30 år siden jeg ble oppmerksom på problemet forurensning. Dengang var det snakk om at vi ikke ville få solstråler nok pga. forurensning. Nå vet vi jo mer om ozonlag m.m. Faren for sprøytemidler ble vi først klar over for 30-40 år siden. Vi var jo uvitende dengang, men å fortsette når vi vet hvor skadelig det er - kan en stjele på en verre måte? -

«Vi stjeler også fra våre etterkommere ved å håve opp olje i alt for store mengder.»

Norge er et rikt land takket være oljen. Hva tenker du om forvaltningen av rikdommene våre?

-Jeg hadde lærer Kongsrud på skolen og husker godt hvordan han snakket om å være et medmenneske, uansett livssyn, og at vi ikke må lukke øynene for nøden i verden. Alle er mine medmennesker. Vi stjeler også fra

våre etterkommere ved å håve opp olje i alt for store mengder. Å legge opp oljefond har jeg ikke vært enig i. Vi har ingen garanti for at de pengene kommer dem til gode som trenger det mest. Jeg stiller meg uforstående til at det ikke satses mer på forskning innen bølgekraft, solenergi og vind. Hvis det først kom i gang, ville det jo være ganske billig kraft og ingen forurensning.

«Det er en forbrytelse mot den 3. verden at vi lar dem sulte i hjel uten å løfte en finger.»

-En annen stygg måte å stjele på er å snyte på skatten. Skattepengene går jo til nyttige formål. Å snyte blir å stjele fra helsevesen og skoler. Det er siste året avdekket at de «søkkrike» har fått en skattefri gavepakke på 40 milliarder. Det er mange penger som kunne vært brukt i helsestell og til skolevesen. Ta ikke dette for misunnelse fra min side, jeg har før sagt at jeg har mer enn nok. Kjell Magne Bondevik spurte om sjefen for Kværnerkonsernet spiste penger. Jeg er enig med Bondevik her. Det er det jeg mener med skattesnyteri, ikke noe småtteri som litt svart arbeid o.s.v. I vårt land behøver ingen å stjele. I den fattige verden bør det være tilgivelse for all stjeling til nødvendig livsopphold. Det er en forbrytelse mot den 3. verden at vi lar dem sulte i hjel uten å løfte en finger.

-Hva slags forhold har du som kommunist til religion?

-Jeg tror på en religion der godheten må være det bærende i samfunnet - der godhet, ærlighet og glede er det ideelle.

Foto: Mari W. Axelsen

Gunbjørg har lest i Koranen og Bibelen. Hun har funnet ut at Islam er en mannsdominert religion, og at de kan snu å vende på ting til sin egen fordel.

-Grusomt dette med at en får kappet av en hånd hvis en har stjålet. I den kristne religion er det også store muligheter for tolkninger. Økonomisk makt gir ofte også moralsk makt. Jeg har jo sagt at jeg er kommunist og derfor ikke tror på Gud, men jeg tror på Jesus. Han var et flott menneske. Han var medmenneske, ikke redd for å si i fra, og han tok de svake i forsvaret. Ja, han skulle jeg likt å treffe!

«Presten Paulsen ga også omstreifere mat og husly, så da måtte det jo være riktig.»

Gunbjørg har opplevd mye gjennom 73 år. Foreldrene var aktive i Modum Fredslag i mellomkrigsårene og etter krigen. Hun hadde brødre i motstandsbevegelsen. En bror døde, og faren måtte rømme

til Sverige. Det var vanskelige tider for mor som hadde 5 melkekyr på setra hver sommer. De leverte så lite melk de kunne og resten kom «gutta på skauen» og fikk om natta.

Gunbjørg lærte tidlig å hjelpe. Det var mange omstreifere som fikk mat og husly hos familien.

-Vi ungene ble erta på skolen for det, men jeg husker jeg trøsta meg med at presten Paulsen også gav omstreifere mat og husly, så da måtte det jo være riktig. Paulsen gav mye og han sa: «Hvorfor skal jeg ha en pute å hvile på når Jesus bare hadde en stein?» Han var et menneske jeg så opp til.

-Du har jo drevet blomsterbutikk i Vikersund i mange år. Var det problemer med tyveri der?

-Nei, ikke store problem. Men jeg tror jo det beste om folk og låste ikke døra selv om jeg måtte til stasjonen å hente varer.

Gunbjørg har en velutviklet este-

tisk sans. Hun og datteren, Randi, har gledet både hverandre og andre med flotte blomsteroppsettninger. Blomster er både fag og hobbyen hennes.

«Å legge kompost er det motsatte av å stjele. Det er å gi tilbake til jorda det vi ikke trengte.»

-Vi er alle forvaltere, og har ansvar for å ta vare på naturen og alt som lever. Det er så lett å si det, men ofte blir det jo stor forskjell på teori og praksis. Ta meg for eksempel, jeg snakker varmt om ikke å forurense, men jeg kjører jo bil. Og så elsker jeg å reise og oppleve andre kulturer. Og fly forurenser jo voldsomt. Jeg skulle ønske de fant opp en bil som ikke forurenser, og jeg prøver å tenke ut andre måter å reise på også.

-Og så tenker jeg på at all ledig arbeidskraft kunne brukes til å rydde skog og luke i stedet for å sprøyte. Det er så viktig å ta vare på det som hører til i livssyklusen. Å legge kompost er det motsatte av å stjele. Det er å gi tilbake til jorda det vi ikke trengte. I tillegg til egne kompostbinger skulle vi hatt noen på kirkegårdene våre. Nå blir jo alt planteavfall der kastet sammen med plastpotter og kjørt bort som søppel.

Det ble en lang samtale med Gunbjørg Sandberg. Etter det koselige besøket sendte vi henne et utkast av intervjuet som skulle trykkes. Men det kom mange strykninger tilbake. Hun ville ikke ha noe skryt om sin egen person eller egne bragder. Så dermed får mange spennede historier fra hennes liv forbli uførtalt.

Men vi har tillatt oss en liten omvei, og bedt noen av hennes kjente om å beskrive henne. Vi vet at Gunbjørg ikke vil like det sånn umiddelbart, men vi synes hun fortjener det.

Og karakteristikkene? Veldig god venn. Alltid til å stole på. 100% ærlig. Rettferdig, snill og hjelpsom. En av de siste idealister, men

samtidig jordnær og nøktern. Og med overskudd til å tenke på andre enn seg selv. En skikkelig anti-japp. Vi trenger flere slike i vår tid.

Det fortelles også at Gunbjørg som voksen tok 9-årig, og var oppe til muntlig eksamen i historie. Her trakk hun den russiske revolusjon(!), og fikk en glitrende S.

Det er lenge siden Gunbjørg gikk på gartnerskolen. Men inspirasjonen fra det hun lærte om livsløpet, lever fremdeles i henne.

-Vi står i en sammenheng, det nye livet som oppstår får næring fra det gamle. Og vi lever på samme kloden. Solidaritet er vel også det motsatte av å stjele. Å ha fattigdom og nød nær innpå gav medfølelse. Den må vi finne fram til igjen.

Ragnhild og Mari

Vi minnes årets døde

Ved gudstjenestene på Allehelgensdagen, første søndag i november, minnes vi dem som er døde og begravet det siste året. I Heggen kirke minnes vi dem som er gravlagt på Heggen kirkegård, i Nykirke dem som er gravlagt på Nykirke og Åmot kirkegårder, i Rud kapell dem som er gravlagt på Rud kirkegård og i Snarum kirke dem som er gravlagt på Snarum og Vestre Spone kirkegårder. Gudstjenesten i Snarum er kl 19, de andre stedene kl 11.

Vi håper det kan være til trøst å få gå i kirken den dagen og minnes dem som har forlatt oss dette siste året.

Hvorfor være alene?

Hvorfor være alene når vi kan være sammen? Spørsmålet kommer fra neon initiativtakere på Åmot som inviterer til «Bli-kjent-kveld» fredag 22. nov. kl. 18 i Åmot kirke. Særlig velkommen er alle innflyttere, - nye og gamle, fra fjern og nær. Hva får vi oppleve? Prolog ved Margit Hermansen. Sang av Sysle Bl.Kor og Åmot Gospel. Per Ole Buxrud forteller om sin barndom på Åmot. Og det blir utlodning, allsang og bevertning.

Et barndomsminne:

Vidløftige teologiske diskusjoner

Min farmor hadde sterke katolske sympatier og gikk ofte i den katolske kirken i Tromsø. Hun hadde vært enke i mange år, og fikk ofte besøk av sin svoger, som var Læstadianer. Disse to innviklet seg stadig i vidløftige teologiske diskusjoner, og det kunne gå ganske livlig for seg. Jeg kan ennå se dem for meg på hver sin side av et lite bord. Det hadde plysduk med pomponger, og oppå der lå Bibelen. Etter som diskusjonen skred fram, slo de opp bibelsteder for hverandre, pekte og sa; Se her, her står det... Farmor ble etter hvert ganske rød i toppen, og svogeren dunket spaserstokken i gulvet for å understreke sine argumenter. Dette var

rene skuespillet for en liten jente som satt musestille på en skammel med øyne og ører på stilker. Husk dette var før radioens tid, så vi var ikke bortskjemte med underholdning. Vel, farmor og svogeren skiltes alltid i fred og fordragelighet - til neste besøk. Det hører kanskje med til historien at to av farmors barnebarn konverterte til katolisismen i voksen alder. Men jeg har ofte tenkt på hvordan hennes generasjon tok sin tro på alvor, og hvordan den var en del av deres hverdag på en ganske annen måte enn det som er vanlig blant vår tids mennesker.

Karen-Margrethe

Er det du som har lånt boka?

Spør Marie Buxrud. Og boka det dreier seg om, er en innbundet utgave av de tidligste årganger av Modum menighetsblad. Det var jo Maries far, sokneprest Bjerkeseth, som for 65 år siden startet opp menighetsblad.

Boka er utlånt fra Marie, og nå vil hun gjerne ha den igjen, og lurar på om det var du som lånte den en gang. Hvis du vet noe, ring Marie (tlf. 32 78 43 37).

Retreat-kveld

Det blir retreat-kveld i Vestre Spone kapell søndag 10. nov. kl. 18. Det er en retreatgruppe i menigheten som står som arrangør, i samarbeid med menighet og prest. Ta Bibelen med. Vi skal bl.a. ha Jesus-meditasjon. Og vi snakker sammen etterpå hva den ga oss. Det blir et enkelt måltid til slutt.

Vi lever i en rastløs tid hvor vi ofte forsømmer vårt trosliv. Stillhet skaper ro i sinnet, slik at vi kan åpne oss og ta i mot det Gud vil gi oss.

Alle er hjertelig velkommen!

Forts. fra s. 9

Vi er heldige som bor i et land hvor det går an å glemme lommeboka på toget og få den igjen like full. Og hvis noen skulle ha tatt Maris lommebok, ville de ha lest følgende på kortet inni: "Du er verdifull!"

I et av versene til Minigospelens kjenningsmelodi "Her er vi" synger barna:

"Gud skapte oss og ønsket at vi skulle gi hjelp og trøst til den som lider nød, for ingen trenger egentlig å sulte om alle kunne dele sine brød!"

Så prøvde vi å dramatisere det vi hadde snakket om:

Jeg delte ut penger til annenhver. De delte med hverandre. De som ville, la penger i en eske på bordet (hvor det også lå to lommebøker). En tyv snek seg rundt, stjal penger, ble tatt av politiet, men nådde noen ganger fram til heleren som hvitvaska dem.

Ragnhild

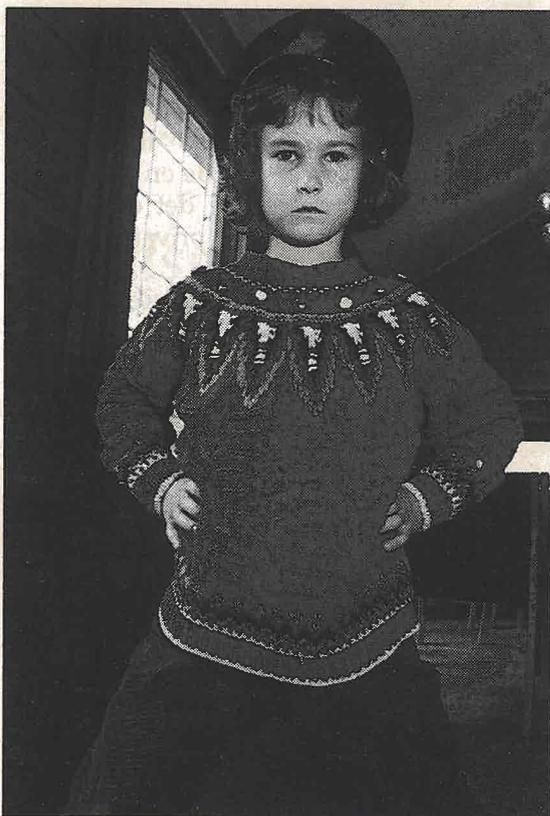

Vi deler med hverandre

Mellom 20 og 30 barn og en del foreldre er annenhver onsdag fra kl 17.15 samlet til øvelse på menighetssenteret i Vikersund. Alder: fra 4 år og så lenge en har lyst. Vil bli med, kan du kontakte en av følgende ledere: Åse Sveinall (Modum Bad), Kjersti Silseth (Vikersund), Tove Holck Pettersen (Geithus), Anne Karine Austad (Modum Bad), eller bare kom på øvelsen.

En tyv stjeler pengene

Politiet dukker opp.

Heleren hvitvasker pengene (med Zalo!) Fotos: Eva Kylland

Det 7. bud på lensmannskontoret:

-Vi skulle gjerne hatt mer tid rundt på skolene

Det viktigste er å forebygge. Vi forsøker å samarbeide med hjem, skoleverk og helse- og sosialkontor.

I forbindelse med det 7. bud «Du skal ikke stjele» besøkte Menighetsbladet Modum Lensmannskontor. Der har de 11^{1/2} stillinger hvorav 9 med politiutdanning. Alle stillingene er besatt. Vi treffer Anders Solberg som har vært der i 19 år. Han er fornøyd med jobben og syntes de har et godt samarbeid med moingene. Etter 26 år i politiet vil han valgt det samme yrket omigjen.

-Jeg føler vi gjør en samfunnsnyttig jobb. Dessuten er dette en trivelig arbeidsplass, og det betyr mye for den jobben vi gjør. Solberg tror at ca halvdelen av arbeidstiden er knyttet til diverse former for tyveri. Nesten hver dag får de inn melding om noe - sykkel, bil, innbrudd, osv.

-Men de fleste store tyveri er det tilreisende som står for. Moingene er rimelig bra på alle måter.

-Hva med butikk-tyverier og nasking?

-Securitas har mer og mer overtatt dette. Ellers er en stor del av vinningsforbrytelsene koblet til narkotika; og her er også helerne mange. Heleri er på en måte verre enn tyveri og straffes konsekvent med ubetinget fengsel. Ved tyveri er strafferammen bøter eller fengsel inntil 3 år - ved grovt tyveri, inntil 6

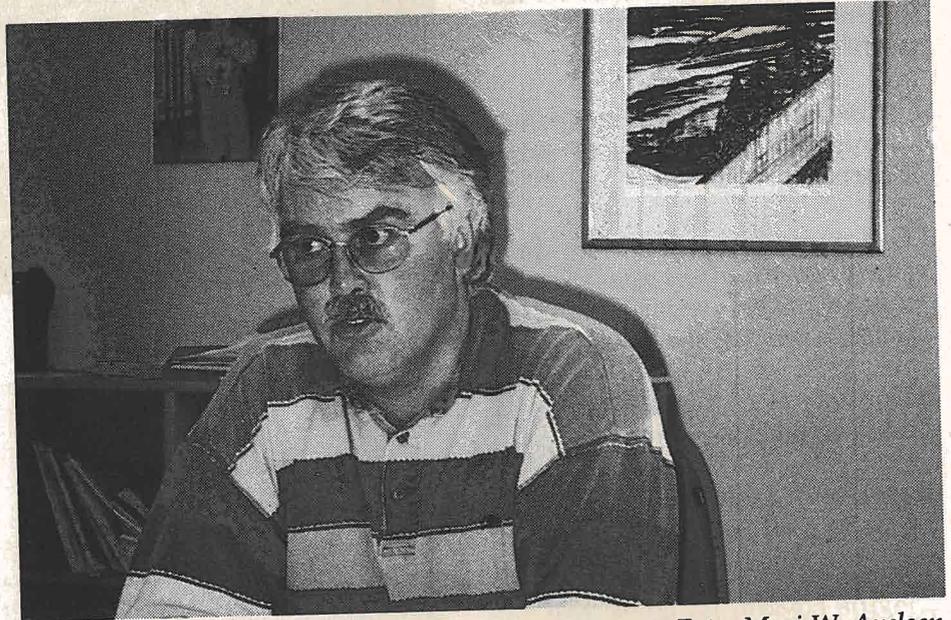

Foto: Mari W. Axelsen

år. Men straffen er betinget først gang, dvs. en slipper å sone i fengsel hvis en oppfører seg lovlydig i prøvetiden. Ved gjentatte tyverier er straffen ubetinget og en kan også bli varetektsfengslet til dom foreligger. Vi skulle gjerne sett varetekt brukt oftere.

-Men det viktigste er å forebygge. Vi forsøker å samarbeide med hjem, skoleverk og helse- og sosialkontor. Skulle gjerne hatt mer tid i klassesituasjoner og formidlet mer omkring rusmisbruk. Gode holdninger er viktig. Hva med hvitsnippforbrytelsene? -Vi har ikke mange slike saker i Modum. De er vanskelige,

krever egen ekspertise, og økokrim skal bistå landets politikamre i disse sakene. «Hvitsnipps-tyver» stjeler jo fra samfunnet, har mye makt, ofte høy status og slipper lett unna. Mye vil ha mer. Jeg har lite til overs for disse.

-Ellers syntes jeg de «verste» tyveriene er - og da snakker jeg som privatperson - når personlige eiendeler og familieklenodier blir tatt. Forsikringer kan jo ikke dekke andre verdier enn de en kan måle i kroner og øre. Og det er i tillegg fælt å oppleve ens privat hjem rota til og ødelagt.

Ragnhild og Mari

-Hva gjør du for å bli mer miljøbevisst?

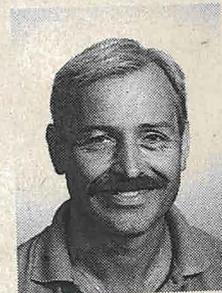
Anne Britt
Jørgensen
Vikersund.

Hjemme hos oss sorterer vi husholdningsavfallet så godt det lar seg gjøre, men det er problemer med å få gjort det riktig. Savner derfor tiltak fra kommunen. Når folk lar bilene sine gå på tomgang reagerer jeg. Selv gjør jeg det aldri. Jeg tolererer ikke at det røkes der småbarn oppholder seg.

Helga Faustad
Albrigtsen
Geithus

Ute i hagen har jeg en kompostbenge, og sprøytemidler bruker jeg ikke. Jeg både leverer og kjøper returpapir og returglass. Bilen min går minst mulig på tomgang. Jeg har også anskaffet meg en miljøklut. På den måten reduserer jeg såpeforbruket.

Tor Skikstein
Lærer på
Enger Skole

Jeg gjør alt for lite og burde gjøre mer. Brenner alt papir. Skruer av lyset og har blitt flinkere å spare strøm. Samler batterier og annet farlig avfall på egnet sted. Røyker ikke - og bruker lite bilen, jeg går istedet.

Søndagsskole under gudstjenesten:

Moro å være liten i Åmot kirke

-Dette var moro. Hit vil vi neste gang også, sa flere av ungene som var med da søndagsskolen Kjellergjengen startet opp i Åmot kirke den 22. september. Hver søndag framover tar kompetente ledere med seg ungene så foreldrene skal få ro på seg til å høre prekenen.

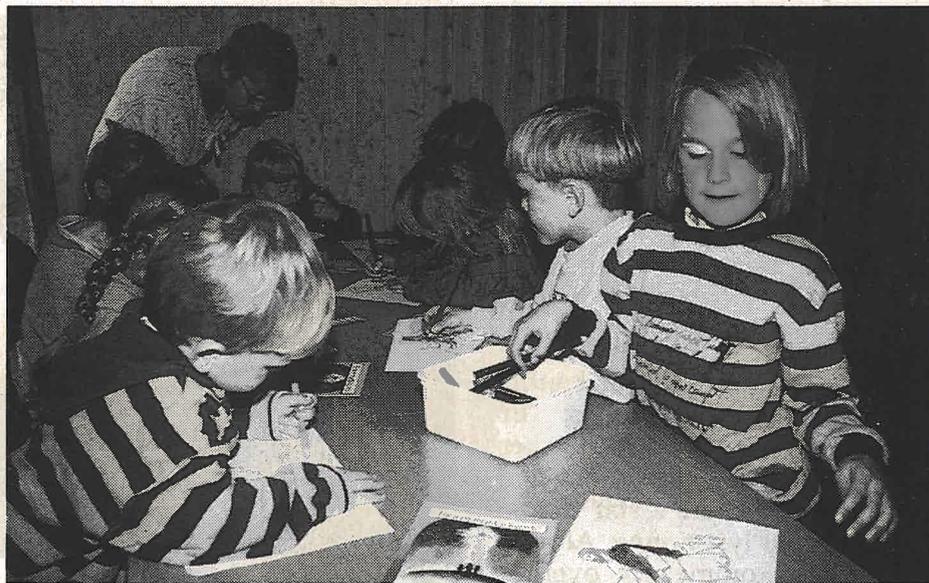
Å ha mor med

Noen av de minste var nok litt nervøse for å gå alene da Kjellergjengen med Marit Isene og Gunn Rønvik i spissen forlot gudstjenesten like før prekenen. Da var det godt å ha mor eller bestemor med seg, men det varer nok ikke lenge før de små blir "varm i trøya".

Barnearbeid

Den rykende ferske søndagsskolen er en del av Nykirke menighets barne- og ungdomsarbeid, og et tilbud til småbarnsforeldre som synes det er vanskelig å få nok ro under gudstjenesten.

I det lyse og trivelige rommet i kjelleren på Åmot kirke får ungene med seg teksten på en mer lett-fattelig og enkel måte. Lederan-

Tegnestund er populært.

Foto. Eli B. Sund

svaret vil gå på omgang blant personer i menigheten.

Rollespill

Det var ikke fritt for at det ble fnising da dagens tekst ble dramatisert gjennom rollespill. Deretter fikk de små synge velkjente barnesanger med bevegelser til. Puslespill og tegninger til å fargelegge var ekstra morsomt, men

det beste var en blank stjerne på kortet. For hvert besøk kommer en ny stjerne på plass på himmelen over stallen i Betlehem, som var motivet på kortet alle fikk tildelt. Rundt 15 barn møtte fram da Kjellergjengen hadde sin første samling, og alle hadde lyst til å komme igjen neste gang.

Eli Bondlid Sund

Kveldsmeditasjon med levende lys

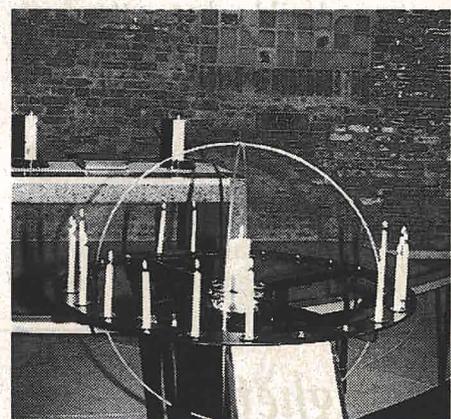
Mens høstmørket utenfor er tett, brenner levende lys rundt alteret i Åmot kirke. Kveldsmeditasjon er en stund da man kan tenne levende lys for en venn eller be en bønn. Men det er også en stund for å la lyset skinne og gjøre søndagens tekst levende på en ny måte.

Rundt alteret i Åmot kirke brant det levende lys. Den 6. oktober var rundt 40 samlet til aftensang - en stille stund med salmesang, skriftlesning og dikt. Dette var også en tid for å være stille i kirkerommet, en stund for å meditere over søndagens tekst.

Under preludiet kunne de som ønsket, gå fram og tenne et lys på lysgloben. Noen tente et lys over en venn eller ba en bønn. Men kveldsmeditasjon er også diktlesning. Berger Hareide som ledet aftensangen, delte med oss dikt av Eivind Skeie. Ved orgelet satt Aage Normann Eilertsen.

Søndagens tekst fra 2.Mos.20.1-8, 12-17 ble lest og etterfulgt av en stille stund hvor man kunne la assosiasjonene flyte fritt.

I en tid da en stressete hverdag setter sitt preg også på de kristne, er det viktig å samles til stillhet i kirkerommet. En kveldsmedita-

sjon er en kort samlingsstund som bare varer en halv time, men man går ut igjen med nye krefter og har fått opplevd søndagens tekst på en ny måte.

Eli Bondlid Sund

Konfirmantjubiläum:

En dag hvor minneboka blir åpnet

Igjen er det tid for konfirmantjubiläum, en tradisjon som mange setter pris på. Vakkert pyntet til feststund møtes man i kirken. Deretter fortsetter mimrestunden med selskap. Et jubileum er som en milepel i livet, en stund for å møtes igjen og minnes. Det er en stund for glede, men kanskje også for savn.

Den første reaksjonen hos de fleste som blir invitert til konfirmantjubiläum er vanligvis: "Er det så lenge siden". Man husker konfirmasjonsdagen som om den var i går. For mange står denne dagen som et lyst minne. Alt står spikret i hukommelsen, overhøringen, hva presten spurte om og selskapet etter på.

Mye er forandret

Hvis man spør jubilantene, får man ofte til svar at mye har forandret seg på disse årene. Dette gjelder i første rekke selve konfirmasjonsfeiringen. For 50 år siden - det var i 1946 - like etter krigen. En vanskelig tid, men likevel fikk man tak i sko og finklær. Kjoler i fallskjermstilke.

-I dag er alt så fint og flott, sier jubilantene, før de igjen oppdager enda en av sine tidligere kamerater som de ikke har sett på så lenge.

Mye å prate om

For den som er journalist, er det ofte vanskelig å få stilt opp jubilantene til et bilde. De er så opptatte med å prate at de nesten stenger omverdenen ute. Egentlig

Menighetenes fellestråd i Modum

Fra nyttår får menighetens fellestråd ansvaret for å forvalte kirke- ne. Menighetsrådene og kommunene avgir noe av sin myndighet

Årets 50-årsjubilanter i Nykirke.

Foto: Eli B. Sund

ikke så rart siden mange ikke har sett hverandre på lenge. De fleste har slått seg til i Modum. Andre har flyttet ut, ofte langt. Det har hendt at jubilarer har kommet helt fra Amerika for å delta i feiringen.

Til ettertanke

Et jubileum blir ofte en dag til ettertanke. Mange år har gått. Mye har hendt i livet. Hva har man fått ut av årene? Rike opplevelser. Ekteskap, barn og barnebarn. År har gått. Glede og sorg vevd inn i hverandre.

Sorg og glede

Det er så mye glede i et jubileum. Stor glede over å møtes og kunne dele med hverandre glimt av fortid og nåtid.

Men et konfirmantjubiläum er

også et øyeblikk for sorg og savn over de som er gått bort av flokken. Så altfor tidlig.

Mye er likt

I en assosiasjon vil man lett trekke likheter. En konfirmasjon og et jubileum, 50 år etter, har så mye til felles. Fint pyntet samles man om Guds ord i kirken. Etterpå er det festmiddag. Sammenligner man konfirmantbildet med foto av "gulljubilantene" vil man kjenne igjen de samme ansiktstrekke- ne. Man er blitt noe mer grå i håret. Livet har satt sine spor. Noen har ikke god helse, men kikker man på innsiden vil de fleste si at de føler seg like unge av sinn som den gang i 1946.

Eli Bondlid Sund

til fellestrådet. Fellestrådet består av to representanter fra hvert menighetsråd, en representant fra kommunen og en prest som biskopen utnevner. Fellestrådet har konstituert seg etter de felles reglene. Helga F. Albrigtsen er leder med Sigmund Mossige som nestleder. Kommunens represen-

tant er Wermund Skyllingstad. Soknepresten Jon Mamen er oppnevnt av biskopen som medlem av fellestrådet. Kommunen har vedtatt å bevilge til full stilling som kirkeverge/daglig leder for fellestrådet. Arbeidet med tilset- ting er i gang. Det kom inn sju søknader på stillingen.

«Fagre Stryn II» i kulturhuset:

Lysbildeshowet til Olav Jakob Tveit gav 13.000 kr. til menighetsbladet

Svært mange møtte fram for å glede seg over Olav Jakob Tveits fabelaktige lysbildeshow i Kulturhuset den 16. og 17. september. Når alle utgifter var trukket ifra, sitter man igjen med kr. 13 000 som går til Modum menighetsblad.

Gledelig er det å få besøk av den tidligere Snarums-presten Olav Jakob Tveit, men enda mer er det grunn til å glede seg når han gjester Modum med sitt lysbilde-show.

Mange hadde i lengre tid sett fram imot å få oppleve "Fagre Stryn II" i Modum Kulturhus den 16. og 17. september. Det vi tidligere har sett av Tveits fotokunst skrudde forventningene høyt, og man ble også denne gangen mektig imponert over så vel fotokunst som over vakker norsk natur.

Rundt 660 bilder delte han med oss og ga oss små glimt inn i norsk natur med skjønnhet og naturkrefter som to sider av samme sak. De fire årstider passerte

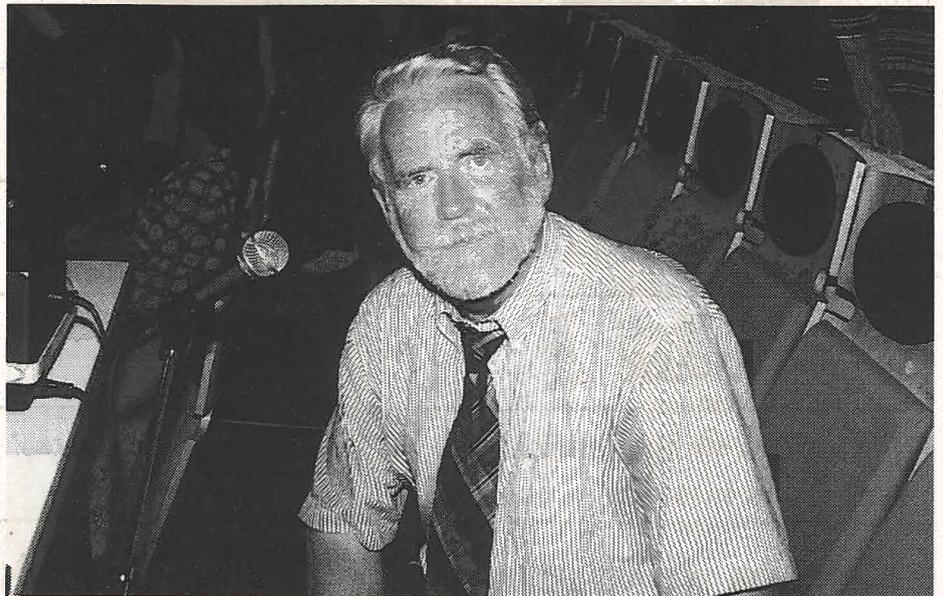

Foto: Eli B. Sund

lerretet med all sin prakt. En vakker vårdag med epleblomstringen i kontrast til den blå fjorden og den blå himmelen. Vi fikk oppleve en tur med turistbåten inn fjorden til det trolske Loensvannet og de storslåtte snøfjellene på 1800 meter. Vi fikk bli med på utallige skiturer på den naturskjønne Jostedalsbreen, og fikk et innblikk

i befolkningens liv fra festdager til tungt slit i de bratte fjellsidene. Tonesatt med norsk musikk på sitt beste ble stemningen i salen skrudd enda et hakk høyere. Vi vil takke Olav Jakob Tveit for en vakker opplevelse som vi vil huske lenge.

Eli Bondlid Sund

Lørdagstreff med musikk og vafler

Den 14. september var det duket for den første lørdagskaféen i Åmot kirke. Men siden arrangementet kolliderte med Buskerudlekene, var målgruppen å treffe på Gol istedet.

Noen få møtte imidlertid opp for å hygge seg på kirketorget der duft av kaffe og nystekte vafler strømmet ut. Og etter hyggestunden satte Marit Nævra seg ved kirkeorgelet mens Rolf Gundhus akkompagnerte på munnspeil. De få som var til stede fikk en hygge-

lig stund, men for alle som ikke fikk være med, blir det en ny sjangse den 9. november. Da vil det foruten salg av vafler, kaffe, te og brus, bli arrangert ulike aktiviteter som sang, lek og spill rundt om i de mange rom i kirkebygget.

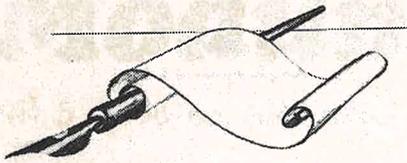
Kaféen åpner kl.12, og kl.13.30-14 vil kateket Arild Løvik samle de tilstedeværende til en stund i kirkerommet.

Eli Bondlid Sund

Under lørdagskaféen den 14. september tryllet organist Marit Nævra fram musikk på orgelet, mens Rolf Gundhus velvillig akkompagnerte. Sang sto Liv Therkelsen og Bente Bergheim for.

PETTER BRÅSTAD GULLSMED · URMAKER Vikersund Telefon 32 78 70 62	<i>Et det med</i> Blomster Vikersund Blomster 3370 Vikersund, Tlf. 32 78 74 00 · 32 78 74 20	Hovde prosjektering as Rådgivende ingeniør Postboks 105, 3371 Vikersund Tlf. 32 78 81 33 Fax. 32 78 82 07
 Mesterhus Modum A/S 3370 Vikersund Tlf. 32 78 80 00 · Fax 32 78 83 50	Modum Regnskapskontor Postboks 72 · 3371 Vikersund Telefon 32 78 72 11	 KNIVE OLJE & PARAFIN A/S Vikersund Tlf. 32 78 71 58
 VIKERSUND VAREHUS	 STUDIO NORWAY ENESTE FRISØR I VIKERSUND MED HÅRLASER FRISØR TLF.: 32 78 88 88	 WILHELMINES (TIDL. ASTRID LIENG) WILHELMINES AS, 3370 VIKERSUND - TLF. 32 78 70 23
 Kronasko EURO SKO Vikersund - Tlf. 32 78 71 01	FORENINGS centeret Vi kan premier 3370 Vikersund Tlf. 32 78 77 48	MONETT 3370 Vikersund - Tlf. 32 78 85 Ung og voksen dame
 Gå til fagmannen i Vikersund Herrefrisør Per Dihle Tlf.: 32 78 72 02	Brødr. Løver 	 ELEKTRO 32 78 74 14
De beste pølsene får du hos C. Hennies KIOSK Vikersundgata	Stoff-Idé Sunni Ramberg 3371 Vikersund Tlf. 32 78 85 90	T.R.-FOTO 3370 VIKERSUND - Tlf. 32 78 81 81
Modum Sparebank Tlf. 32 78 75 99	Asheim Bakeri 3370 Vikersund Tlf. 32 78 42 22	
MODUM KOMMUNE	Modum Bads Nervesanatorium 3370 Vikersund	JOSEF ANDREASSENS eftf. Kioskvarer & Blomster Tlf. 32 78 02 77 · Geithus
ÅMOT APOTEK 3340 Åmot Tlf. 32 78 51 00	ÅMOT INSTALLASJON AS Tlf. 32 78 47 55 - Åmot	
Frydenberg Rekonvalesenthjem Tlf. 32 78 79 11 - 3370 Vikersund		Modum Samvirkelag 3360 Geithus
GRØTERUD BYGGSERVICE A.S 3370 Vikersund Tlf. 32 78 24 00 Mobiltlf. 94 13 82 43	 BYGDEPOSTEN Vikersund - Tlf. 32 78 71 11	Foves Parfymeri og Bijouteri Vikersund
J. & A. Rosenlund Rørleggerforretning Tlf. 32 78 46 44 · 3340 Åmot	Børre Bjertnæs Renovasjon Snarum, 3370 Vikersund Tlf. 32 78 28 48 - Mobiltlf. 94 19 81 06	 DT-BB Brann- og Byggeskade
Tlf. 32 78 70 35 VIKERSUND APOTEK	A.s Modumsrutene Øyaveien · 3370 Vikersund · Tlf. 32 78 74 08 Rute- og turkjøring!	 RADIO MODUM FM 106.3 Tlf. 32 78 09 00 3360 GEITHUS
Gullsmed Siv Asbjørnsen Strandgaten, 3340 Åmot · Tlf. 32 78 57 36	 Vikersund RAMMEVERKSTED Tlf. 32 78 82 52	 MODUM MARKISERVICE 3370 VIKERSUND TLF.: 32 78 80 79
JAN H. ERIKSEN Klær og Sko Tlf. 78 02 07 · Geithus	INTEROPTIK Optiker Weggensen 3370 Vikersund, Tlf. 32 78 88 99	Wahls MØBELFORRETNING A/S VIKERSUND - TLF.: 78 72 70
RIMI	Frøyshov bok og papir Vikersund	Åmot Forbruksforening Åmot · Tlf. 32 78 43 20
Modum, Sigdal og Krødsherad GJENSIDIGE Brannkasse GJENSIDIGE forsikring	 Vikersund Kurbad A/S Oppføringsinstitusjon Tlf. 32 78 79 77	
 BENT STRÆDE AS Aut. rørlegger Sanitær-, varme- og oljefyringsanlegg 3370 Vikersund Telefon 32 78 75 03	 NYGÅRD SPORT 3340 Åmot tlf. 32 78 41 18	FOTO OG FRIMERKER A.S Tlf. 32 78 56 53 Åmotsenteret

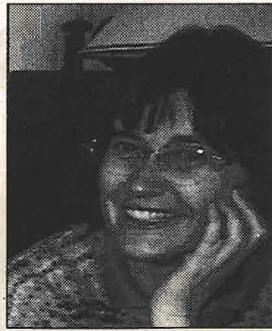
Marit Wærsted Axelsen
Vikersund

Diktspalten

hvordan skulle jeg kjent dagen
om det ikke fantes netter?
hvordan skulle mine øyne
glede seg over lyset
om de ikke hadde sett mørke?
kunne hvilen styrke meg
om jeg ikke arbeidet?
er ikke sulten
det lifligste krydder
til mine måltider?
gjør ikke min tørst
vann til vin?
hvorfør klager jeg over kulden
når jeg vet at hete året rundt
ville gjøre livet uutholdelig
og stanse all vekst?
hvor langt er det igjen
før jeg lærer å takke!

Jeg har funnet fram et til et dikt fra ei bok jeg kjøpte i 1972, Finn Bjørnseths «LOGOS»

Det er lenge siden jeg leste i denne boka som handler om hans famlende argumentasjon fram mot sin kristne tro. Diktene er

ærlige og direkte, og om det å tro sier han bl.a.: «Du er blitt tildelt en sannhet, du kan ikke tie.» «Forstå det ikke, det lar seg ikke forstå, men det lar seg tro.»

Diktet som jeg har valgt blir for meg en påminnelse om at ikke alle dager skal være like. Det å kunne føle inderlig glede er ofte et resultat av tidligere motgang, noe man har måttet kjempe for å oppnå, eller har ønsket seg lenge. I vår hverdag, hvor det stadig blir flere «hverdager» (nå når også søndagene foreslås som handle- og stressedag) får vi flere goder, men mindre tid.

Pizza, brus og sjokolade hver dag - kan vi da glede oss på samme måte? Finner vi nå noe å takke for, eller er alle ting og goder en selvfølge, med det resultat at kanskje enda fler til syvende og sist føler seg ulykkelige.

Nå, i denne vakre høsttid, vil jeg takke for årtidene som fortsatt skifter...

Mari

Adventskonsert

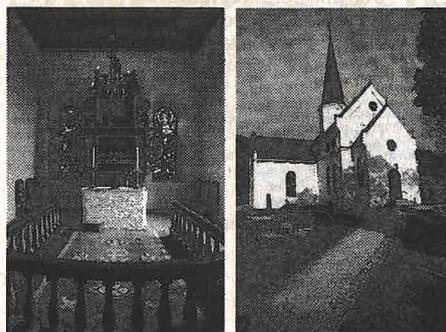
Det skjer mye i tida før jul. Men merk dere allerede nå at det blir en spesiell adventskonsert i Åmot kirke søndag 8. desember kl. 17.00. Det er SMK Viking og Heggen Gospel som har gått sammen om programmet.

Ny bispevisitas

Om lag et halvt år etter forrige gang kommer biskop Sigurd Oseberg på nytt på visitas til Modum. Denne gang gjelder det Modum Bad, som er en diakonal institusjon, hvor biskopen har ansvar ovenfor prestetjeneste og kirke drift. Visitasen blir 6. og 7. nov., og det er anledning for oss alle til å møte biskopen på kveldsgudstjenesten i Olavskirken torsdag 7. november kl. 20.00.

Bilder av Heggen kirke

Det er nå blitt tatt to fargebilder av Heggen kirke, ett utvendig og ett innvendig. De er produsert i postkort-format, og er til salgs i Heggen kirke og i bokhandlene på Vikersund og Åmot. Anbefales!

Leserinlegg:

Dumt, Berger, om Åmot kirke!

«Her hadde de fått seg både gudshus og bibliotek og kontorer uten å yte fem øre i byggekostnader. - Men det var utvilsomt litt av en kunst av kommunen å komme seg unna med så lite.» Sitat fra redaksjonelt i menighetsbladet nr. 4 1996.

Dette er for dumt, redaktør Berger Hareide. Selv om vi ikke er medeier i bygget, betaler vi vår del av byggekostnadene og driften gjennom husleie. Den har vi akseptert på et nivå som er høyere enn vi ville gått med på i andre sammenhenger; nettopp fordi vi ønsker å gi et romslig bidrag til et flott tiltak.

Om ditt sleivspark til kommunen skyldes uvitenhet eller ondskap, vet jeg ikke. Forsåvidt kan det være det samme også.

Jeg gleder meg heller over det fine samarbeidet vi har hatt med de som har stått for oppføringen av dette praktfulle kirke- og kulturbygget. Jeg gleder meg også over den samarbeidsmodellen vi har funnet fram til.

Så får du heller fortsette med gaveopptellingen, Berger, og taksere det jordiske gods.

Hilsen Odd Flattum
ordfører

Dumt?

To sider ved denne saken fortjener en kommentar:

1. Ordføreren reagerer på at jeg har hatt en mening om gaven fra kommunen.

Husk at her dreier det seg ikke om en privat gave. I så fall ville det vært dårlig folkeskikk fra min side. Men når kommunen gir en gave, så er det også på vegne av meg og oss alle.

Kommunen har ikke ytt noe til byggekostnadene, men betaler husleie for bibliotek og kontorer, og mener det er godt nok.

Selvfølgelig er alle vi som har med kirken å gjøre veldig glad for koblingen med kommunen i så måte. Men husleia dekker ikke kirkas reelle utgifter med arealet som leies ut. Det faktiske forhold er at Åmot kirke subsidierer Modum kommune.

Sett i lys av det er min lille meningsytring om gaven verken et «sleivspark» eller «uvitenhet eller ondskap», men en alminnelig, folkelig reaksjon på manglende raushet fra Modum kommunes side. Det er en reaksjon jeg vide refører fra mange. Og det bør en politiker kunne tåle å høre.

2. Derimot er jeg lei meg hvis min lederartikkel i nr. 4/96 er blitt forstått slik at det handlet om kritikk av det bildet som ungene i barnehagen hadde laget. Det var ikke meningen. Jeg var kanskje litt unødigg sleivete i formuleringene der.

Berger Hareide

Kirkekalenderen

SØNDAG ER KIRKEDAG

27/10 - Bots og bededag
Luk 13,23-30

Vestre Spone - Sund
Vikersund - Mamen
Åmot kl 19 - Tomasmesse
Olavskirken - Tønnesen

3/11 - Allehelgensdag

Sal 84,5-8
Heggen - Mamen
Nykirke - Isene
Rud - Sund
Snarum kl 19 - Sund
Olavskirken - Børresen

10/11 - 24.s.e.pinse

Mark 12,41-44
Vikersund - Sund
Vaaraan - Isene
Åmot - Løvik
Olavskirken - Eika

17/11 - 25.s.e.pinse

Joh 6,37-40
Heggen - Isene
Nykirke - Mamen
Snarum kl 17 - Sund
Olavskirken - Karen S. Solberg

24/11 - Siste s. i kirkeåret

Matt 25,1-13
Rud - Mamen
Vikersund - Løvik
Åmot - Isene
Olavskirken - Lindvig

1/12 - 1.s.i advent

Jes 12,2-6
Heggen - Mamen
Nykirke - Isene
Snarum - Sund
Olavskirken - Børresen

8/12 - 2.s.i advent

Luk 21,25-33
Vestre Spone - Løvik
Vikersund - Sund
Åmot - Mamen
Olavskirken - Eika

15/12 - 3.s.i advent

Matt 11,2-10
Nykirke - Mamen
Rud - Isene
Snarum kl 19 - Sund
Olavskirken - Karen S. Solberg

22/12 - 4.s.i advent

Joh 1,19-27
Heggen
Eikvang, Simostranda
Olavskirken - Tønnesen

Gudstjenesten begynner kl 11 når ikke annet tidspunkt er angitt.
Se også annonser i lokalavisene.

Slekters gang

Døpte:

Heggen

25/8 Hans Petter Grøterud (Vikersund men.s.)
1/9 Kristian Braathen Rydgren
Sofie Kristine Paulsen
8/9 Anne Barbro Øen Winbladh
22/9 Simen Kleiv
Christer Skuterud
Oona Victoria Keiserdalen
Nora Lobben Fossum
29/9 Martine Skinstad Johnsen
Lone Nilsen Breche
Malin Hammerstad Austad
Anders Sebastian Dahl

Snarum

6.10: Martin Tandberg
Cecilia Naber Kåseth
Margaretha Naber Kåseth

Vestre Spone

22.9 Lars Kristian
Ebbesberg Hagen

Nykirke

1/9 Kjersti Ramstad
Stian Moen
29/9 Vebjørn Nyhus

Åmot

25/8 Kristian Holstad Bjerke
Martine Myrengen
8/9 Henriette Andrea Aunmo Bjølgerud
Martin Sviggum Ellingsen
Martin Lindberg Martinsen
22/9 Simen Fyrand
Sara Elisabeth Løvf
13/10 Kristian Hjortland Gravermoen
Niklas Trondsen

Vigde:

Heggen

24/8 Runar Myhren og
Kari Gulbrandsen
Leif Henning Hilsen og
Wenche Hellum
31/8 Rune Martin Nesheim og
Norun Walvatne Martinsen
28/9 Øyvind Aanes og
Randi Sandberg
Edward Robert Miazga og
Monica Hofton
Svein Erik Thon og
Hanne Louise Løver

Åmot

31/8 Morten Aamotsbakken og
Sølvi Marianne Rygh
14/9 Thomas Mathiesen og
Nina Sandsbråten

Snarum

7.9 Nils Morten Wold og
Hanne Tuft

Døde:

Heggen

21/8 Elling Nordalen
(Ringerike krem.)
23/8 Petter Gullbrekken
27/8 Signe Enderud
Frida Danielsen
28/8 Torun Grøterud
5/9 Arne Tøien
Helam Hansen
6/9 Andreas Bråthen
10/9 Ivar Gulbrandsen
13/9 Gudmund Skaug
17/9 Pernhild Dahl
24/9 Arthur Hervig
1/10 Magnhild Skretteberg
2/10 Sverre Korsgård
3/10 Ole M. Flattum (Rud)
4/10 Walter Ellingsen
Solveig Tufte
10/10 Øyvind Heier

Snarum:

12.9: Gunvald Hagen

Vestre Spone:

16.8: Signe Weum
8.10: Ottar Hellerud
11.10: Borghild Sofie
Johansen Graven

Nykirke

2/8 Bodil Carlsen Knudsen
6/8 Emma Nes
15/8 Solveig Olsen
28/8 Kirsten Marie Stedje
11/9 Thore Hagen

Åmot

24/7 Gunvor Margrethe Larsen
30/7 Johan Reidar Fosshaugen
1/8 Gunstein Herulf Tandberg
20/8 Margit Markali
6/9 Sverre Nordbustad
20/9 Laila Karin Christoffersen
27/9 Marie Fredriksen
9/10 Odd Roger Grønlund
10/10 Bo Alexis Vik